



KOŚCIÓŁ I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Na podstawie artykułu Franza-Josefa Eilersa SVD



Franz-Josef Eilers SVD

Born 1932 in Emsdetten, Germany, ordination 1959. Professor of Social Communication and Missiology at the Divine Word School of Theology in Tagaytay City, Philippines, and Santo Tomas University, Manila. He is Executive Director of the Asian Research Center for Religion and Social Communication at St. John's University in Bangkok and former Secretary for the Office of Social Communication of the FABC. He is founder of the journal "Communicatio Socialis" and was Consultor of the Pontifical Media Council at the Vatican.



Przegląd historyczny

- **1. Chrześcijaństwo jest od początku religią komunikacji:**
- a. PŚ ukazuje Boga, który mówi już na pierwszych stronach Rdz;
- b. *Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna (Hbr 1, 1-2a);*
- c. Chrystus jest Słowem, które stało się Ciałem;

Przegląd historyczny

- 2. Jezus jest doskonałym komunikatorem, o czym świadczy Ewangelia. Sam jednak stanie się 'komunikatem', który Kościół głosi światu.
- 3. Biblia ukazuje szeroki sposób komunikowania się kościoła:
 - a. Wizyty;
 - b. Podróże;
 - c. Opowiadania;
 - d. Listy;
 - e. Świadectwa;

Skutek: rozwój
wspólnoty
wewnątrz i na
zewnątrz
(od intra i ad extra)

Przegląd historyczny

- 4. Misja św. Pawła:
- „Najbardziej skuteczny marketing w historii”,
 - ‘zasada Pawła’ w marketingu;
- 5. Św. Augustyn:
- a. W 4 księdze *Doctrina christiana* opisuje sposób stosowania świeckich zasad retorycznych w misji Kościoła;
- b. W *Catechizandi Rudibus* udziela porad diakonowi Deogratiasowi:

Przegląd historyczny

- „Pozwól swojemu rozmówcy siedzieć wygodnie, na krześle, kiedy mówisz do niego. Nie próbuj wyjaśnić wszystkiego natychmiast ale przekaz swoją wiadomość w taki sposób, który odpowiada rozumieniu słuchaczy”;
- **6. Św. Grzegorz Wielki:**
- a. Tworzy pierwszy podręcznik komunikacji pastoralnej: *Regula pastoralis*, w którym opisuje ponad... 40 rodzajów ludzi ze wskazaniem, jak do nich mówić!

Przegląd historyczny

- b. W *Liście do Melitusa* zaznacza, że chrześcijaństwo nie może niszczyć kultur, które ewangelizuje, ale powinno je asymilować i 'chrzcić';
- **7. Pierwsza konkluzja** (w oparciu o tezy P.Henriciego, pierwszego dyrektora *Interdyscyplinarnego Centrum komunikacji Społecznej* na 'Gregorianie'):
 - a. W pierwotnym Kościele komunikacja była nierozdzielnie połączona ze wspólnotą;
 - b. Adaptacja, integracja i rozwój metod komunikacji to ważna przestrzeń działalności w tamtych czasach;
 - c. Silne zasymilowanie Kościoła z komunikacją i kulturą trwało do...

Przegląd historyczny

- 8. ... wynalezienia druku:
- a. Druk i dystrybucja stały się niezależne od Kościoła;
- b. Przekazywanie myśli i idei stało się szybsze, łatwiejsze i tańsze;
- c. Tylko dzieło M. Lutra *Kazanie o odpuszczeniu i łasce* uzyskało 25 edycji w latach 1518-20, a jego *Dyskusja z Ekiem* sprzedała się w samym Frankfurcie w 1400 egzemplarzach Roku Pańskiego 1518;

Przegląd historyczny

- **g. Działania władzy państwowej i kościelnej:**
- a. Henryk VIII zażądał w 1529 nakazu uzyskiwania królewskiego pozwolenie na druk;
- b. Kościół przygotował *Indeks ksiąg zakazanych* (istniejący od 1564 do...
...1966 roku!);
- c. Powołanie *Kongregacji rozkrzewiania wiary* (1622); jej pierwsze pismo *Poliglotta Vaticana* wydane w r. 1626 istnieje do dziś;

Przegląd historyczny

- 10. Dalszy rozwój środków komunikacji:
- a. Szerszy dostęp do edukacji zaowocował powiększeniem grupy odbiorców tekstów drukowanych;
- b. W USA w 1830 wydano pierwszą *Penny Press*;
- c. Dalsze osłabianie pozycji Kościoła i państwa;
- d. Działania konstruktywne:

Przegląd historyczny

- **I.** Klemens XIII wzywa w *Christianae Rei Publicae* do rozwoju 'dobrej prasy', a następnie tworzenia lokalnych gazet, drukarni i wydawnictw;
- **II.** Działalność św. Jana Bosco czy Arnolda Jansseny również wpisuje się w ten klimat;
- **III.** W dalszej perspektywie papieże opublikowali interesujące encykliki: *Vigilanti cura* Piusa XI o filmie czy *Miranda prorsus* Piusa XII o mediach elektrycznych; *Vaticanum II* publikuje dekret *Inter mirifica*, w którym określa media jako 'Boży dar';

Kościół a media – Avery Dulles

KOŚCIÓŁ

1. Misterium wiary
2. Przekaz tej samej Ewangelii
3. Jedność i tożsamość
4. Nowa łaska, błogosławieństwo duchowe
5. Hierarchiczny, osadzony na autorytecie Chrystusa

MEDIA

1. Dociekanie
2. Zabawne, ulotne, hałaśliwe
3. Różnica zdań, konflikty
4. Dostrzegają słabości, selektywnie informują
5. Oparte o 'demokratyczne' kryteria

Kościół a media – Avery Dulles

6. Kompleksowy i wnikliwy w nauczaniu

7. Rozwój teologii przez wieki

8. Przekonuje słuchaczy o prawdzie objawienia

9. Oddany

6. 'Głodne' krótkich historii

7. Proste, efektowne

8. Dostępność i akceptowalność faktów dla każdego

9. Miłe dla ludzi

Jan Paweł II w przesłaniu na Światowy Dzień Komunikacji w 1999 roku

- Kościół żyje kulturą:
- 1. Upamiętnienia
- 2. Mądrości
- 3. Radości
- Kultura mediów oparta o:
- 1. Chwilowe 'newsy'
- 2. Informację
- 3. Rozrywkę

Uwagi specjalne

- Kościół to wspólnota oparta o wiarę w Jezusa Chrystusa. Jego obowiązkiem jest życie tożsamością duchową w świecie – także medialnym.
- Czy jednak zawsze to się udaje?



Komu to potrzebne?

- Czy Kościół jest tak słaby, że potrzebuje PR?
- Matka Teresa z Kalkuty nie miała sztabu marketingowego, a jednak jej misja i przesłanie stały się czytelne.
- Może warto zastąpić klasyczny model komunikacji

NADAWCA – WIADOMOŚĆ – ODBIORCA

na nowy, bardziej ewangeliczny

WIADOMOŚĆ – POSŁANIEC – ODBIORCA

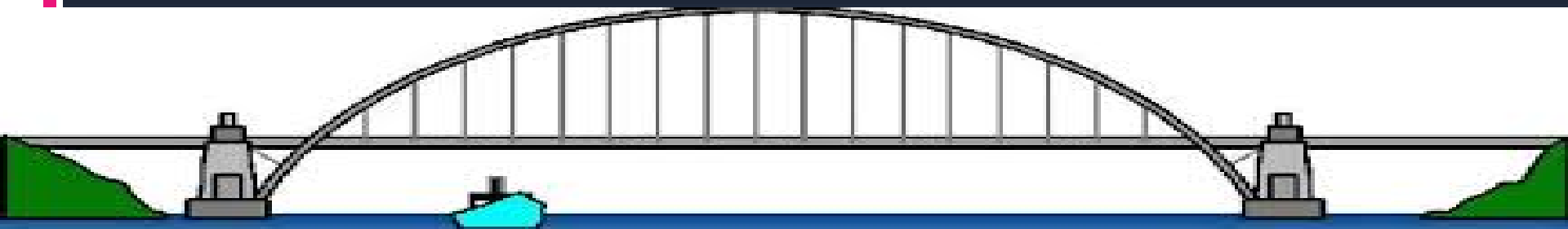
Co robi, co może robić Kościół?

próba kolejnej konkluzji

- Działać od środka – *ad intra* poprzez komunikację pastoralną i na zewnątrz – *ad extra* poprzez komunikację ewngelizacyjną
- Jan Paweł II w *Redemptoris Missio* zauważa, że żyjemy w 'nowej kulturze' kształtowanej przez media; Kościół może jednak:
 - **KSZTAŁTOWAĆ MEDIA**
 - **ROZWIJAĆ ETYKĘ KOMUNIKACJI**
 - **POWAŻNIE SIĘ ANGAŻOWAĆ W TEJ PRZESTRZENI**

Co robi, co może robić Kościół?

- Podjąć działalność badawczą; autor artykułu jest współzałożycielem periodyku *Communicatio Socialis* wydawanego w Niemczech od roku 1971 i do dziś cytowanego w 1/3 prac naukowych z zakresu teologii w Niemczech
- Budować mosty!



ZA UWAGĘ DZIĘKUJE

ks. Marek Piedziewicz

